T015 BD VI 202-Q3-P15 Cứ Đà Bố Thí Thân-Kinh Hiền Ngu

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH HIEÀN NGU QUYEÅN 3

Phaåm 15: CÖÙ-ÑAØ BOÁ THÍ THAÂN Toâi nghe nhö theá naøy: Moät thôøi Ñöùc Phaät truù taïi nuùi Kyø-xaø-quaät, thaønh La-duyeät-kyø. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân bò caûm phong. Y vöông Kyø-vöïc ñieàu cheá ñöôïc loaïi döôïc Toâ, oâng duøng ba möôi hai loaïi döôïc lieäu ñieàu cheá ñeå Ñöùc Phaät trò beänh moät ngaøy uoáng ba möôi hai laïng. Khi aáy Ñeà-baø-ñaït-ña sinh taâm ñoá kî, töï cao töï ñaïi coù yù saùnh ngang haøng vôùi Phaät. Nghe Phaät Theá Toân ñang duøng döôïc Toâ, coù yù tham lam muoán duøng ngang vôùi Phaät, neân Ñeà-baø-ñaït-ña cho goïi Kyø-vöïc ñeán baûo: –OÂng neân luyeän döôïc Toâ cho ta. Kyø-vöïc luyeän döôïc Toâ vaø baûo Ñeà-baø-ñaït-ña neân duøng moät ngaøy boán laïng. Ñeà-baø- ñaït-ña thaéc maéc hoûi: –Phaät duøng moät ngaøy maáy laïng? Kyø-vöïc ñaùp: –Ba möôi hai laïng. Ñeà-baø noùi: –Ta cuõng duøng ba hai laïng. Kyø-vöïc noùi: –Thaân Nhö Lai khoâng gioáng nhö ngaøi, neáu ngaøi uoáng nhieàu aét gaëp tai hoïa. Ñeà-baø-ñaït-ña noùi: –Thuoác aáy toâi uoáng vaøo ñuû söùc ñeå tieâu hoùa, baûn thaân toâi vaø Phaät coù gì khaùc nhau ñaâu! Cöù cho ta uoáng lieàn coâng hieäu nhö Phaät. Haøng ngaøy Ñeà-baø vaãn uoáng ba möôi hai laïng, khi thuoác vaøo trong thaân theå löu chuyeån vaøo caùc maïch, do söùc yeáu keùm neân khoâng theå tieâu hoùa ñöôïc, thaân theå töù chi ñau ñôùn thoáng khoå, reân ræ, gaøo theùt, ruoät gan roái bôøi vaät vaõ. Ñöùc Phaät thöông xoùt lieàn ñöa baøn tay xoa vaøo ñaàu, döôïc lieäu ñöôïc tieâu hoùa döùt heát ñau ñôùn, beänh tình bình phuïc. Ñeà- baø-ñaït-ña ngoù laïi thaáy tay Phaät beøn noùi raèng: –Taát-ñaït duøng xaûo thuaät ñoái vôùi ñôøi voâ duïng, laïi hoïc ngheà thuoác môùi kheùo bieát nhö vaäy. Baáy giôø A-nan nghe nhöõng lôøi nhö vaäy, trong loøng buoàn giaän ñeán quyø xuoáng baïch: –Baïch Ñöùc Theá Toân, Ñeà-baø-ñaït-ña khoâng bieát tri aân. Ñöùc Theá Toân vì töø bi döùt tröø côn ñau ñôùn cho oâng ta, maø oâng ta laïi phaùt ra nhöõng lôøi khoâng maáy thieän caûm, coù ñieàu gì trong loøng maø sinh ra taâm ñòa nhö vaäy, ngaøy ñeâm suy nghó ñoá kî vôùi Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Phaät daïy A-nan: –Ñeà-baø-ñaït-ña khoâng chæ ngaøy nay oâm loøng khoâng toát muoán laøm haïi Ta, maø trong kieáp quaù khöù ñaõ töøng nuoâi taâm saùt haïi Ta. Ngaøi A-nan baïch Phaät: –Baïch Ñöùc Theá Toân, con khoâng roõ trong quaù khöù Ñeà-baø-ña laøm vieäc thöông haïi Ñöùc Theá Toân nhö theá naøo vaø vì lyù do gì?

Ñöùc Phaät daïy: –Haõy kheùo laéng nghe, Ta seõ noùi. Ngaøi A-nan thöa: –Xin vaâng. Baïch Ñöùc Theá Toân, chuùng con nhaát taâm laéng nghe. Ñöùc Phaät daïy: –Naøy A-nan, vaøo thôøi quaù khöù laâu xa, khoâng theå tính soá a-taêng-kyø kieáp, coõi Dieâm- phuø-ñeà naøy coù moät thaønh lôùn goïi laø Ba-la-naïi. Vua nöôùc aáy teân laø Phaïm-ma-ñaït hung baïo khoâng coù töø taâm, soáng xa xæ, haûo laïc, hieáu daâm, hay oâm loøng aùc ñoäc ñoá kî, thích laøm haïi ngöôøi khaùc. Moät hoâm oâng moäng thaáy moät con thuù coù loâng saéc vaøng, boä loâng möôït maø phaùt ra aùnh saùng vaøng, chieáu khaép hai beân taû höõu ñeàu laø saéc vaøng. Sau khi tænh giaác,

oâng töi nghó: “Theo nhö giaác moäng cuûa ta thì moät boä loâng nhö vaäy khoâng theå coù trong theá gian naøy. Ta phaûi toå chöùc moät cuoäc ñi saên ñeå tìm cho ra boä loâng kia.” Sau khi suy nghó nhö vaäy, vua cho môøi caùc chuyeân gia saên baén ñeán dieãn taû laïi giaác moäng veà con thuù coù loâng maøu vaøng, ñaàu moãi sôïi loâng phaùt ra aùnh saùng choùi loïi khaùc thöôøng. Vua noùi: –Ta nghó trong nöôùc chaéc phaûi coù vaät naøy, mong caùc ngöôøi ñi khaép maø tìm baét cho ñöôïc. Neáu baét laáy ñöôïc boä da kia ta seõ troïng thöôûng, cho con chaùu cuûa caùc ngöôi duøng ñeán baûy ñôøi. Neáu khoâng coá coâng tìm baét ñöôïc ta seõ tru dieät doøng hoï toå toâng cuûa caùc ngöôi. Caùc thôï saên nhaän leänh xong, trong loøng saàu naõo lo laéng khoâng coù phöông keá gì, cuøng hoïp laïi moät nôi ñeå baøn caùch giaûi quyeát söï vieäc naøy: –Giaác moäng veà con thuù cuûa vua treân ñôøi naøy chöa töøng thaáy, caàn phaûi ñi nôi naøo ñeå tìm cho ra ñöôïc. Neáu khoâng tìm ñöôïc, phaïm vaøo pheùp vua taát caû chuùng ta vónh vieãn khoâng coøn ñöôøng soáng. Sau khi baøn luaän xong hoï caøng taêng theâm saàu muoän. Coù moät ngöôøi trong nhoùm keå laïi raèng: –Trong nuùi ñaàm naøy, ñoäc truøng aùc thuù nhieàu voâ soá keå. Vaøo saâu maø tìm aét khoâng theå ñöôïc, vöøa vaøo ñeán nôi ñaõ tan thaân maát maïng cheát toi trong röøng saâu. Rieâng yù cuûa toâi neân kieâm moät ngöôøi ñi tìm hoä cho. Moïi ngöôøi ñeàu ñoàng yù. Roài sau ñoù choïn ñöôïc moät ngöôøi vaø noùi: –Anh neân heát loøng ñi vaøo röøng saâu ñeå tìm con thuù loâng vaøng, neáu trôû veà moïi chuyeän toát ñeïp chuùng toâi gom laïi nhieàu baûo vaät ñeå troïng thöôûng cho anh. Giaû vaøo trong röøng saâu lôõ bò haïi khoâng trôû veà ñöôïc thì chuùng toâi seõ giao soá baûo vaät cho vôï con anh. Nghe trình baøy xong, anh ta thaàm nghó: “Ta vì nhöõng ngöôøi naøy daàu boû thaân maïng cuõng ñöôïc.” Sau khi tính toaùn coù theå leân ñöôøng, vò aáy lo haønh trang löông thöïc ñaày ñuû, roài ra ñi. Traûi qua moät thôøi gian khaù laâu, thaân suy löïc kieät, trôøi thì naéng chang chang, laïi phaûi ñi qua moãi baõi sa maït, caùt noùng rang, coå hoïng khoâ khoác, côn khaùt traàm troïng, hôi noùng boác leân uaát ngeïn coå hoïng gaàn cheát. Khoå ñau cuøng cöïc thoáng thieát, vò aáy noùi: –Coù ai ruû loøng Töø bi thöông xoùt ñeán ta, cöùu giuùp maïng soáng cuûa ta. Luùc ñoù trong nuùi ñaàm coù moät daõ thuù goïi laø Cöù-ñaø, loâng thaân saéc vaøng, ñaàu loâng chieáu saùng, töø xa nghe nhöõng lôøi thoáng thieát nhö vaäy, raát thöông xoùt ngöôøi bò naïn, ñích thaân tìm xuoáng khe nöôùc laïnh roài trôû laïi choã ñoù duøng thaân aáp uû cuøng khaép ngöôøi kia. Laùt sau ngöôøi aáy hoài tænh coù chuùt söùc löïc, Cöù-ñaø lieàn daãn ñeán doøng nöôùc taém röûa, roài ñi nhaët traùi caây cho anh ta aên. Sau moät hoài thaân theå bình phuïc, anh ta nghó: “Con thuù ñaëc bieät coù loâng vaøng, saéc saùng naøy laø con thuù maø ñaïi vöông ñang caàn ñaây. Nhöng khi ta saép cheát

noù ñaõ cöùu maïng ta. Caûm aân ñöùc chöa laáy gì ñeå ñeàn traû laøm sao maø raép taâm laøm haïi noù ñöôïc, nhöng neáu khoâng baét noù thì ñaùm thôï saên vaø baø con cuûa hoï ñeàu bò gieát saïch.” Nghó ñeán vieäc naøy loøng anh ta cöù mieân man suy nghó. Cöù-ñaø noùi: –Vieäc aáy chôù lo, da cuûa toâi ñaây xin bieáu anh. Roài Cöù-ñaø keå: –Toâi töø nhieàu ñôøi tröôùc ñeán nay ñaõ xaû boû thaân naøy voâ soá nhöng chöa töøng laøm vieäc phöôùc ñöùc. Nay xaû boû maïng soáng laáy taám da

naøy ñeå cöùu bao sinh maïng kia, trong loøng toâi raát hoan hyû. Neáu anh laáy thì loät laáy da cuûa toâi, ñöøng voäi döùt maïng soáng lieàn. Toâi ñaõ cho anh chaúng coù hoái tieác. Khi aáy ngöôøi thôï saên töø töø roùc laáy da. Maëc daàu raát ñau nhöng Cöù-ñaø laäp nguyeän: “Nay toâi duøng da toâi boá thí cho ngöôøi naøy ñeå cöùu maïng cho nhöõng ngöôøi thaân cuûa hoï, nguyeän ñem coâng ñöùc naøy hoài höôùng cho taát caû ñeàu thaønh Voâ thöôïng chaùnh chaân Phaät ñaïo vaø roäng ñoä cho taát caû chuùng sinh ñang chìm ñaém trong bieån khoå sinh töû ñöôïc an truù vaøo Nieát-baøn an laïc.” Cöù-ñaø laäp nguyeän xong, ba ngaøn theá giôùi chaán ñoäng saùu laàn, cung ñieän caùc coõi trôøi dao ñoäng khoâng ngöøng. Chö Thieân ñeàu kinh ngaïc, tìm hieåu hieän töôïng kyø laï ñoù thì thaáy Boà-taùt ñang loät da mình ñeå boá thí. Ngay khi aáy chö Thieân töø Thieân cung giaùng haï xuoáng raûi hoa cuùng döôøng khoùc leä nhö möa. Sau khi loät da xong coøn laïi phaàn thòt ñoû töôi, maùu chaûy traøn treà, khoâng theå nhìn ñöôïc. Laïi coù taùm vaïn con ruoài kieán bu ñaày treân thaân ruùc ræa aên thòt. Khi aáy Cöù-ñaø muoán trôû mình nhöng sôï laøm thöông toån ñeán loaøi ruoài kieán. Noãi ñau thoáng thieát töï mình nhaãn nhòn, thaân khoâng dao ñoäng, chia thaân ra boá thí, roài cheát. Caùc loaøi ruoài kieán nhôø aên thòt Boà-taùt, sau khi maïng chung ñeàu ñöôïc sinh Thieân. Baáy giôø ngöôøi thôï saên mang boä da trôû veà nöôùc daâng leân nhaø vua thaáy raát hoan hyû khi boä loâng naøy thuoäc loaïi voâ cuøng ñaëc bieät chöa heà thaáy, beàn ñeïp mòn maøng. Vua thöôøng duøng traûi naèm, khi naèm treân taám loâng thuù ñoù taâm hoàn raát an laïc, thoaûi maùi. Ñöùc Phaät daïy: –Naøy A-nan, thaân thuù Cöù-ñaø luùc baáy giôø nay chính laø Ta. Vua Phaïm-ma-ñaït nay laø Ñeà-baø-ñaït-ña. Taùm vaïn ruoài kieán luùc ñoù khi Ta môùi thaønh ñaïo vöøa chuyeån vaän phaùp ôû treân cung trôøi coù taùm vaïn chö Thieân ñaéc ñaïo. Ñeà-baø-ñaït-ña thôøi ñoù laøm thöông toån Ta cho ñeán nay cuõng khoâng coù thieän taâm, ñeâm ngaøy raép taâm muoán laøm thöông haïi Ta. Hieàn giaû A-nan vaø hoäi chuùng sau khi nghe Phaät keå laïi nhö vaäy trong loøng buoàn raàu, taát caû ñeàu tinh taán, chuyeân caàn thöïc haønh chaùnh phaùp coù ngöôøi ñaéc quaû Tu-ñaø- hoaøn, coù ngöôøi gieo nhaân Bích-chi-phaät vaø cuõng coù ngöôøi phaùt taâm Voâ thöôïng Phaät ñaïo, coù ngöôøi an truù ñòa vò Baát thoaùi. Taát caû ñeàu hoan hyû, cung kính phuïng haønh.

Phaåm 16: TYØ-KHEO-NI VI DIEÄU Toâi nghe nhö theá naøy: Moät thôøi Ñöùc Phaät truù taïi tinh xaù Kyø-ñaø, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Luùc baáy giôø, sau khi vua Ba-tö-naëc baêng haø, thaùi töû Löu Ly nhieáp chính laøm vua, tính tình baïo ngöôïc voâ ñaïo, xua ñuoåi ñaøn voi say chaø ñaïp gieát ngöôøi voâ soá. Luùc aáy nhöõng phuï nöõ quyù toäc thaáy söï vieäc nhö vaäy trong loøng buoàn raàu chaùn naûn khoâng vui vôùi tuïc aáy, cuøng ruû nhau ñi xuaát gia laøm Tyø-kheo-ni. Nhaân daân trong nöôùc thaáy caùc ngöôøi nöõ, hoaëc thuoäc doøng hoï Thích, hoaëc doøng vua chuùa, toân quyù ñoan trang thuoäc loaïi haøng soá moät trong nöôùc, taát caû ñeàu xaû boû duïc laïc, xuaát gia hoïc ñaïo. Ai cuõng khen ñeïp, moïi

ngöôøi tranh nhau cuùng döôõng. Caùc Tyø-kheo-ni cuøng noùi vôùi nhau: –Chuùng ta tuy treân danh nghóa laø xuaát gia nhöng chöa uoáng ñöôïc thuoác chaùnh phaùp nhaèm tieâu tröø daâm, noä, si. Chuùng ta cuøng ñeán choã cuûa Tyø-kheo-ni

Thaâu-la-nan-ñaø ñeå hoïc hoûi veà kinh phaùp. Loøng mong moûi hoïc ñaïo, hoï ñeàu voäi vaõ ñeán ñoù. Sau khi laøm leã chaøo hoûi xong, caùc vò aáy thöa: –Chuùng con tuy ñaõ nhaäp ñaïo nhöng chöa thaám ñöôïc gioït nöôùc cam loä. Mong ñaïi Ni sö khai ngoä cho chuùng con! Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø suy nghó: "Ta seõ daïy cho hoï ñi ngöôïc laïi vôùi giôùi luaät cuûa Phaät, hoï trôû veà ta thaâu moät soá y baùt khoâng thích laém sao!" Baø daïy: –Caùc ngöôøi thuoäc doøng ñaïi quyù toäc, coù ruoäng vöôøn cô nghieäp, baûy loaïi chaâu baùu, voi, ngöïa, noâ tyø khoâng heà thieáu thoán. Sao laïi boû ñi maø thoï giôùi caám cuûa Phaät, laøm Tyø- kheo-ni khoå cöïc vaäy? Chaúng baèng hoaøn tuïc trôû veà döïng vôï gaû choàng cuøng höôûng thuù vui duïc laïc roài tuøy yù boá thí nhö vaäy khoâng sung söôùng moät ñôøi hay sao! Nghe noùi nhö vaäy, nhoùm Tyø-kheo-ni trong loøng chaùn naûn, khoùc loùc roài boû ñi. Hoï laïi ñeán nôi tònh thaát cuûa Tyø-kheo-ni Vi Dieäu, tröôùc heát laøm leã roài thaêm hoûi ñuùng phaùp vaø thöa: –Chuùng con soáng ôû taïi gia meâ theo thoùi ñôøi. Nay tuy ñaõ xuaát gia nhöng taâm yù coøn buoâng lung phoùng daät taâm duïc maõnh lieät, töï mình khoâng theå tìm loái thoaùt ñöôïc. Mong ñaïi Ni sö thöông xoùt thuyeát phaùp khai môû, giaûi thích nhöõng toäi loãi meâ môø ñoù cho chuùng con. Baáy giôø Tyø-kheo-ni Vi Dieäu daïy: –Naøy caùc vò, trong ba ñôøi caùc vò muoán hoûi ñieàu gì? Caùc vò aáy thöa: –Baïch ñaïi Ni sö, quaù khöù vaø vò lai thì khoâng ñeà caäp ñeán, mong ñaïi Ni sö, caên cöù vaøo hieän taïi maø giaûi thích caùc nghi ngôø raøng buoäc cho chuùng con. Tyø-kheo-ni Vi Dieäu daïy: –Daâm duïc gioáng nhö ngoïn löûa döõ thieâu chaùy nuùi röøng, noù lan ra raát nhanh, laøm thöông toån moät vuøng raát roäng. Con ngöôøi maø ñeå taâm vaøo daâm duïc laø cuøng baét tay vôùi giaëc haïi qua ngaøy ñoaïn thaùng ñoïa vaøo tam ñoà khoâng coù ngaøy ra khoûi. Nhöõng nieàm vui trong gia quyeán, tham ñaém vaøo söï sum hoïp, aân aùi, vinh hoa, laïc phuù nhaân duyeân, sinh, giaø, beänh cheát, ly bieät, nhöõng phieàn toaùi ôû coâng ñöôøng ñeàu laø nöôùc maét vaø luyeán tieác, thöông hoaïi taâm cam, söï quyeán luyeán gia ñình thaâm caên coá ñeá, taâm yù bò troùi buoäc coøn hôn lao nguïc. Ta voán sinh ra trong moät gia ñình Phaïm chí, thaân phuï cuûa ta laø baäc toân quyù lôùn nhaát trong nöôùc. Luùc ñoù, coù ngöôøi con trai cuûa vò Phaïm chí, thoâng minh taøi trí nghó ta coù saéc ñeïp ñoan chaùnh, cho ngöôøi mai moái, cöôùi veà laøm vôï taùc thaønh gia thaát sau ñoù sinh ñöôïc ñöùa con trai. Chaúng bao laâu sau, cha meï choàng con nhaø cöûa ñeàu tieâu tan heát. Vaøo luùc mang thai, ta noùi vôùi choàng: –Nay thieáp ñaõ mang thai, trong mình oâ ueá, baát tònh. Gaàn ñeán ngaøy sinh nôû sôï coù ñieàu nguy hieåm xaûy ra, thieáp muoán trôû veà nhaø cha meï ñeå thaêm. Choàng ta nhaát trí cuøng ñi veà nhaø, ñeán ñöôïc nöûa ñöôøng thaân theå chuyeån beänh. Nghæ döôùi moät goác caây choàng ta naèm moät beân. Ñeâm ñoù ta chuyeån buïng sinh, nhöõng chaát dô chaûy ra coù muøi xuù ueá, loaøi raén ñöôïc boø ñeán vaø caén choàng ta cheát, ta goïi maáy laàn maø khoâng nghe tieáng traû lôøi. Trôøi chuyeån saùng ta coá ngoài daäy laät caùnh tay choàng leân bieát bò

raén caén, thaân theå söng taáy, mình maåy baàm naùt, chaân tay ruõ röôïi. Ta thaáy vaäy lieàn cheát ngaát. Ñöùa con lôùn, bieát cha cheát thaát thanh la lôùn. Nghe tieáng con la, ta choaøng tænh daäy, löng coõng ñöùa con lôùn, tay boàng ñöùa con nhoû

khoùc roài ñi tieáp, quaõng ñöôøng hieåm trôû khoâng coù boùng ngöôøi. Ñi tieáp moät ñoaïn ñöôøng coù con soâng lôùn vöøa saâu vöøa roäng, ta ñeå ñöùa lôùn beân bôø naøy aüm ñöùa nhoû loäi qua bôø kia roài trôû laïi ñoùn ñöùa lôùn. Ñöùa nhoû töø xa thaáy ta lieàn lao tôùi rôùt xuoáng doøng soâng, ta coá lao theo maø khoâng kòp, khoâng theå cöùu ñöôïc chìm læm maát huùt. Ta trôû laïi ñeå ñoùn ñöùa lôùn, nhöng than oâi! Lang soùi ñaõ aên maát chæ coøn ñoáng maùu löu laïi treân ñaát. Vaät vaõ baát tænh hoài laâu ta môùi tænh, laïi ra ñi tieáp. Ñang treân ñöôøng veà nhaø gaëp moät Phaïm chí baïn cuûa cha ta, hoûi: –Con töø ñaâu ñeán maø thaáy tieàu tuïy nhö vaäy? Ta lieàn ñem nhöõng chuyeän ñaõ xaûy ra keå cho oâng ta nghe. Luùc ñoù Phaïm chí thöông xoùt cho thaân phaän coâ ñoäc buoàn khoå cuûa ta. Ta vöøa khoùc loùc vöøa hoûi oâng Phaïm chí veà cha meï vaø ngöôøi thaân coù ñöôïc bình an taát caû khoâng. Ñöôïc traû lôøi laø gia ñình cha meï ngöôøi thaân lôùn nhoû, gaàn ñaây coù moät traän hoûa hoaïn ñaõ cheát heát khoâng coøn soáng soùt moät ngöôøi naøo. Sau khi nghe xong vaät vaõ cheát ngaát hoài laâu môùi tænh. OÂng Phaïm chí thaáy vaäy thöông xoùt daãn ta veà nhaø nuoâi naáng ñaày ñuû, xem ta nhö con. Sau moät thôøi gian coù moät Phaïm chí khaùc thaáy ta ñeïp ñeõ ñoan chaùnh xin cöôùi ta laøm vôï, ta cuõng ñoàng yù. Sau khi cöôùi moät thôøi gian sau ta coù thai ñaõ ñeán ngaøy gaàn maõn nguyeät khai hoa, oâng ra ngoaøi la caø nhaø ngöôøi röôïu cheø nhaäu nheït, chieàu toái môùi veà gaëp luùc ta saép sinh, moät mình trong nhaø ñoùng cöûa laïi, khi ñang sinh thì Phaïm chí veà nhaø goõ cöûa goïi lôùn nhöng chaúng coù ai ra môû cöûa, oâng ta töùc giaän phaù toang cöûa nhaûy vaøo, vöøa thaáy ñaùnh tuùi buïi. Ta phaân traàn, oâng aáy caøng noåi côn giaän nhaûy vaøo gieát cheát ñöùa con, coøn baét eùp ta aên thòt con, ñau khoå vaø saàu muoän cuøng cöïc, khoâng nhaãn taâm aên thòt con, oâng ta laïi ñaùnh ñaäp taøn nhaãn, böùc eùp ta phaûi aên, aên xong trong loøng ñau xoùt, ta nghó ñaõ heát phöôùc môùi gaëp con ngöôøi nhö vaäy. Ta boû ra ñi ñeán Ba-la-naïi, ôû ngoaøi thaønh ngoài nghæ döôùi goác caây. Trong khi ñoù coù moät tröôûng giaû vôï vöøa môùi cheát ñang ñem choân ôû ngoaïi thaønh, thöông meán luyeán tieác ngöôøi vôï quaù coá ñoù, ngaøy naøo cuõng ra ngoaøi thaønh ñeán nôi maû vôï khoùc loùc. Moät hoâm gaëp ta vaø hoûi: –Coâ ngöôøi ôû ñaâu maø ngoài moät mình beân veä ñöôøng naøy vaäy? Ta keå laïi söï vieäc vöøa qua, oâng môøi ta vaøo moät vieân quaùn vaø yeâu caàu laáy ta laøm vôï, ta ñoàng yù. Traûi qua moät vaøi ngaøy, tröôûng giaû bò moät côn troïng beänh khoâng theå cöùu chöõa ñöôïc, phuùt choác lìa traàn. Theo tuïc leä pheùp nöôùc khi sinh thôøi ngöôøi choàng mình yeâu meán maø cheát thì khi choân phaûi cuøng choân ngöôøi vôï luoân. Maëc daàu ta ñaõ bò choân vuøi nhöng chöa cheát, luùc ñoù coù moät boïn troäm, ñaøo moà tröôûng giaû ñoù leân ñeå laáy troäm chaâu baùu. Ta ñöôïc cöùu soáng, tay anh chò cuûa boïn troäm thaáy ta ñeïp ñeõ ñoan chaùnh laáy veà laøm vôï, vaøi tuaàn sau thöïc hieän moät vuï troäm bò chuû phaùt giaùc baét ñöôïc, chaët ñaàu, boïn ñaøn em ñem xaùc veà giao cho ta ñem choân theo tuïc pheùp cuûa nöôùc ñoù ngöôøi vôï phaûi choân theo choàng. Sau ñoù ba ngaøy coù caùc con choù soùi ñeán ñaøo moà leân ñeå aên thòt ngöôøi cheát, ta tìm caùch thoaùt thaân. Ta töï than raèng khoâng bieát ñôøi tröôùc ta gieo nhöõng tai öông gì maø nay cöù daäp doàn oan traùi, trong

thôøi gian moät tuaàn leã ñaõ gaëp nhieàu caûnh khoå theá naøy. Cheát roài laïi soáng, caàn phaûi phuïng thôø ai ñeå maïng soáng ñöôïc an toaøn, söïc nhôù ngaøy xöa ta thöôøng nghe coù ngöôøi con doøng hoï Thích boû nhaø ñi hoïc ñaïo, thaønh ñaïo coù hieäu laø Phaät thoâng suoát quaù khöù, vò lai neân ñeán ñoù xin nöông töïa, quy y, lieàn leân ñöôøng thaúng ñeán Kyø hoaøn, töø xa thaáy Nhö Lai nhö caây ñaïi thoï xanh töôi, nhö vaàng traêng trong caùc vì sao. Baáy giôø Ñöùc Phaät duøng Tam minh voâ laäu quan saùt thaáy ta caàn phaûi teá ñoä lieàn ñeán

ñoùn ta. Ta luùc aáy thaân hình loõa loà khoâng coù gì che thaân, lieàn ngoài pheät xuoáng ñaát laáy tay che vuù. Ñöùc Phaät daïy ngaøi A-nan: –OÂng ñem caùi y naøy cho ngöôøi nöõ kia. Ta vaän y vaøo ñaûnh leã ngang chaân Ñöùc Phaät, trình baøy nhöõng tai aùch toäi loãi caû ta, mong Ngaøi ruû loøng thöông xoùt nhaän ta vaøo ñaïo. Ñöùc Phaät daïy ngaøi A-nan neân daãn ngöôøi nöõ naøy giao cho Kieàu-ñaøm-di, cho thoï giôùi phaùp. Baø Ñaïi AÙi Ñaïo lieàn nhaän ta laøm Tyø-kheo-ni vaø thuyeát cho ta nghe veà phaùp Töù ñeá, khoå, khoâng, voâ thöôøng. Sau khi nghe phaùp xong, ta doác taâm tinh taán tu haønh, töï mình ñaït ñeán quaû ÖÙng chaân, roõ bieát quaù khöù, vò lai. Nay trong ñôøi hieän taïi taát caû nhöõng khoå baùo ñeàu roõ raøng nhö caùc nghieäp maø ta ñaõ taïo ra trong quaù khöù khoâng sai khaùc chuùt naøo. Caùc Tyø-kheo-ni thöa hoûi: –Ñôøi tröôùc do loãi laàm gì maø nay ngöôøi phaûi gaùnh tai öông nhö vaäy? Cuùi mong ñaïi Ni sö thuyeát cho. Tyø-kheo ni Vi Dieäu ñaùp: –Caùc ngöôi haõy laéng loøng nghe! Vaøo quaù khöù coù moät vò tröôûng giaû giaøu coù cuûa caûi voâ soá, maø khoâng coù con, cöôùi moät ngöôøi vôï nhoû, tuy laø vôï nhoû nhöng coù saéc ñeïp voâ song ñöôïc ngöôøi choàng raát yeâu quyù. Sau ñoù naøng mang thai ñaõ troøn möôøi thaùng sinh ñöôïc moät nam nhi, vôï choàng ñeàu yeâu quyù xem maõi khoâng chaùn. Ngöôøi vôï lôùn thaàm nghó: “Ta tuy doøng quyù toäc, nhöng hieän khoâng coù con ñeå noùi doõi toâng ñöôøng; ñöùa nhoû naøy mai moát khoân lôùn cai quaûn nhaø cöûa, ruoäng vöôøn taøi saûn noù seõ quaûn heát. Ta lao khoå cöïc nhoïc môùi tích goùp ñöôïc taøi saûn naøy ñeán khi ñoù ta khoâng coøn töï taïi thoaûi maùi ñoái vôùi taøi saûn ñoù nöõa.” Töø ñoù taâm ganh gheùt noåi leân, baø nghó raèng thaø sôùm tröø noù ñi. Ngaàm yù laáy moät caây kim nhoïn baèng thieác ñaâm saâu vaøo moû aùc khoâng ai bieát. Ñöùa beù cheát daàn cheát moøn, baûy ngaøy sau thì cheát. Ngöôøi vôï nhoû buoàn raàu naõo, cheát ñi soáng laïi. Trong loøng nghi ngôø ngöôøi vôï lôùn sinh loøng ganh gheùt gieát con cuûa mình, ngöôøi vôï nhoû hoûi: “Naøy chò, con cuûa toâi khoâng coù toäi tình aân oaùn gì vôùi chò sao chò laïi gieát con toâi?” Ngöôøi vôï lôùn lieàn theà thoát: “Neáu ta maø gieát con cuûa ngöôi thì ñôøi ñôøi choàng ta bò raén ñoäc caén cheát, con caùi ta cheát soâng cheát bieån, bò lang soùi aên, thaân ta bò choân soáng ñi, ta aên thòt con ta, cha meï, thaân baèng quyeán thuoäc nhoû lôùn bò tai naïn hoûa hoaïn maø cheát. Sao laïi maéng, laïi nghi oan cho ta.” Vaøo luùc ñoù, do khoâng tin vaøo toäi phöôùc tai öông quaû baùo, nhöõng lôøi theà ngaøy tröôùc nay chòu quaû baùo khoâng ai thay theá cho ñöôïc. Naøy caùc Tyø-kheo-ni, ngöôøi vôï lôùn ngaøy tröôùc nay chính laø ta. Caùc Tyø-kheo-ni laïi hoûi: –Do söï may maén naøo maø ñaïi Ni sö gaëp ñöôïc Ñöùc Theá Toân roài ñöôïc nhaän vaøo ñaïo hoïc hoûi giaùo lyù xa lìa sinh töû. Tyø-kheo ni Vi

Dieäu traû lôøi: Ngaøy xöa ôû Ba-la-naïi coù moät ngoïn nuùi lôùn goïi laø nuùi Tieân, trong nuùi thöôøng coù nhöõng vò Bích-chi-phaät, Thanh vaên, ngoaïi ñaïo, Thaàn tieân. Luùc baáy giôø coù moät vò Duyeân giaùc vaøo thaønh khaát thöïc. Coù ngöôøi vôï cuûa moät tröôûng giaû thaáy vò aáy khaát thöïc sinh taâm hoan hyû cuùng döôøng. Vò Duyeân giaùc aên xong phi haønh leân hö khoâng thaân xuaát ra nöôùc löûa, naèm ngoài treân khoâng trung, ngöôøi vôï tröôûng giaû thaáy vaäy phaùt theä nguyeän: "Mong ta ñôøi sau ñaéc ñaïo gioáng vaäy." Ngöôøi phaùt theä nguyeän luùc ñoù, nay chính laø ta, do nhaân duyeân ñoù maø gaëp ñöôïc Nhö Lai, taâm trí ñöôïc khai ngoä, thaønh La-haùn. Ngaøy nay, thaân ta tuy ñaõ ñaéc quaû A-la-haùn nhöng ngaøy ñeâm thöôøng bò moät muõi kim thieác chaâm töø treân ñaàu thaúng xuoáng döôùi chaân ñau ñôùn khoâng döùt ñöôïc. Hoïa phuùc nhö vaäy khoâng bao giôø maát

baùo öùng cuûa noù. Luùc baáy giôø naêm traêm vò Tyø-kheo-ni quyù phaùi kia ñöôïc nghe thuyeát phaùp nhö vaäy, ai naáy ñeàu lo laéng, quaùn saùt goác reã cuûa duïc gioáng nhö löûa höøng. Töø ñoù taâm tham duïc vónh vieãn khoâng sinh, noãi khoå taïi gia nhö lao nguïc vaø caùc traàn caáu dieät töø heát, nhaäp vaøo thieàn ñònh chöùng quaû A-la-haùn. Taát caû ñoàng thanh thöa vôùi ñaïi Ni sö: –Chuùng con nghieäp aùi daâm duïc cöù coät troùi chuùng con trieàn mieân khoâng laøm sao maø nhoå baät goác reã noù ñöôïc. Nay nhôø aân ñöùc cuûa ñaïi Ni sö höôùng daãn taát caû chuùng con ñöôïc vöôït thoaùt sinh töû. Khi aáy Ñöùc Phaät khen ngôïi: –Laønh thay Vi Dieäu! Vì ñaïo giaûi thoaùt ñem chaùnh phaùp maø raên daïy moïi ngöôøi laø Phaät töû chaân chaùnh. Taát caû hoâïi chuùng nghe xong ñeàu hoan hyû, ñaûnh leã phuïng haønh.

Phaåm 17: A-THAÂU-CA CUÙNG DÖÔØNG ÑAÁT Toâi nghe nhö theá naøy: Moät thôøi Ñöùc Phaät truù taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Luùc baáy giôø vaøo buoåi saùng Ñöùc Phaät cuøng A-nan vaøo thaønh khaát thöïc, thaáy moät ñaùm treû em ñang chôi treân ñöôøng. Chuùng doàn ñaát laïi ñeå naën ñoà chôi, naøo laø cung ñieän, nhaø cöûa, bình chöùa taøi saûn, vaät baùu nguõ coác. Trong ñaùm nhoû ñoù coù moät em beù töø xa thaáy Phaät ñi tôùi töôùng haûo quang minh, sinh loøng cung kính, hoan hyû vui möøng taâm muoán cuùng döôøng Phaät, em môùi laáy caùi bình trong ñoù ñöïng ñoà chôi nguõ coác muoán daâng leân cuùng döôøng Phaät; nhöng vôùi khoâng tôùi. Em noùi vôùi em beù khaùc: –Toâi ñöùng leân ngöôøi baïn ñeå cuùng döôøng nguõ coác cho Phaät. Em beù kia ñoàng yù, noù lieàn ñöùng treân vai em beù aáy laáy ñaát cuùng Phaät. Ñöùc Phaät hai baùt cuùi xuoáng nhaän laáy. Nhaän xong, Ngaøi trao cho A-nan vaø noùi: –OÂng haõy giöõ soá ñaát naøy ñeå veà queùt leân nhöõng choã dô ôû töôøng phoøng cuûa Ta. Khaát thöïc xong trôû veà tinh xaù Kyø hoaøn, ngaøi A-nan laáy ñaát queùt phoøng cuûa Phaät vöøa ñuû saïch moät beân thì ñaát vöøa heát, xong A-nan söûa laïi y phuïc leân baïch vôùi Phaät. Ñöùc Phaät daïy A-nan: –Em beù hoan hyû cuùng döôøng ñaát ñuû ñeå queùt nhöõng choã dô moät beân phoøng cuûa Phaät, nhôø coâng ñöùc naøy sau khi Ta nhaäp Nieát-baøn khoaûng moät traêm naêm seõ laøm vua moät nöôùc laáy hieäu laø A-thaâu-ca, coøn caùc em beù khaùc thì laøm quan ñaïi thaàn cuùng cai trò caùc quoác ñoä trong coõi Dieâm-phuø-ñeà naøy ñeå laøm höng thònh Tam baûo, cuùng döôøng

roäng khaép, phaân boá xaù-lôïi khaép coõi Dieâm-phuø-ñeà, xaây döïng taùm möôi boán ngaøn ngoâi thaùp cho Ta. A-nan nghe xong taùn thaùn khen ngôïi vaø hoûi tieáp: –Baïch Ñöùc Nhö Lai, ngaøy xöa do coâng ñöùc gì maø coù phöôùc baùo nhieàu thaùp nhö vaäy? Ñöùc Phaät daïy: –Naøy A-nan, oâng phaûi chuyeân chuù laéng nghe. Vaøo kieáp quaù khöù laâu xa a-taêng-kyø kieáp, coù vò vua moät nöôùc lôùn teân laø Ba-taéc-kyø cai trò taùm ngaøn boán traêm nöôùc trong coõi Dieâm-phuø-ñeà. Vaøo luùc ñoù coù Ñöùc Phaät hieäu laø Phaát-sa. Vua Ba-taéc-kyø vaø caùc ñaïi thaàn ñem ñuû töù söï cuùng döôøng Ñöùc Phaät vaø chuùng Tyø-kheo Taêng vôùi moät taám loøng toân kính voâ löôïng. Vua suy nghó: “Nay ñaïi quoác naøy toaøn theå nhaân daân luoân ñöôïc thaáy Phaät, leã

baùi cuùng döôøng. Coøn caùc nöôùc nhöôïc tieåu kia, ôû ngoaøi bieân ñòa, nhaân daân thieáu ñieàu kieän ñeå tu phöôùc, nay cho veõ hình töôïng Phaät phoå bieán khaép caùc nöôùc nhaèm gôïi yù thöùc cuùng döôøng.” Suy nghó xong, vua cho trieäu taäp caùc hoïa sö roài sai thieát keá hoäi hoïa. Caùc hoïa sö ñeán ngoài moät beân Phaät ñeå veõ, vöøa nhìn Phaät vöøa veõ, vì theá chæ veõ ñöôïc moät phía. Coøn thieáu caùc phía beân kia. Laïi tieáp vöøa nhìn caùc phía coøn laïi vöøa veõ, vì theá chæ veõ ñöôïc töøng maûnh cho neân böùc hoïa khoâng thaønh toaøn bích ñöôïc. Khi aáy Ñöùc Phaät Phaát-sa hoøa nhaäp caùc maûng laïi, töï tay Phaät veõ ñuùng theo phaùp thöùc thaønh moät hình toaøn bích, sau ñoù caùc hoïa sö y cöù vaøo ñoù phoùng ra taùm möôi boán ngaøn hình töôïng, voâ cuøng tuyeät taùc ñuùng y nhö Phaät, roài cho phoå bieán khaép moãi nöôùc moãi böùc vaø daën doø nhaân daân moãi nöôùc daâng höông hoa ñeå cuùng döôøng hình töôïng. Nhaân daân caùc nöôùc coù ñöôïc hình töôïng Nhö Lai toân kính phuïng thôø nhö gaëp ñöôïc chính thaân Phaät vaäy. Ñöùc Phaät daïy: –Naøy A-nan, vua Ba-taéc-kyø thuôû ñoù nay chính laø Ta. Do nhaân duyeân vaøo thôøi ñoù cho hoïa taùm möôi boán ngaøn hình töôïng Phaät, phoå bieán khaép caùc nöôùc vaø baøy caùch thöùc cuùng döôøng, coâng ñöùc naøy ñôøi ñôøi tieáp nhaän ñöôïc phöôùc, treân trôøi hoaëc trong loaøi ngöôøi, sinh baát cöù nôi naøo ñeàu coù nhan saéc tuyeät ñeïp, ñoan chaùnh. Coù ba möôi hai töôùng toát, taùm möôi veû ñeïp. Do coâng ñöùc naøy ñöa ñeán thaønh Phaät, sau khi nhaäp Nieát-baøn laïi ñöôïc quaû baùo coù taùm möôi boán ngaøn thaùp ñöôïc xaây döïng. Hieàn giaû A-nan vaø caû hoäi chuùng nghe Ñöùc Phaät thuyeát xong hoan hyû phuïng haønh.

Phaåm 18: CUÙNG DÖÔØNG BAÛY BÌNH VAØNG Toâi nghe nhö theá naøy: Moät thôøi Ñöùc Phaät truù taïi laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø caùc Tyø-kheo trong moãi nöôùc tuøy yù an cö, traûi qua chín möôi ngaøy, sau khi an cö xong ñeàu ñeán choã Phaät maø hoûi nhöõng nghi vaán vaø nhaän lôøi giaùo huaán. Ñöùc Phaät vaø chuùng Tyø-kheo xa nhau ñaõ laâu, loøng caøng thöông nhôù, Ñöùc Phaät caát baøn chaân töôùng thieân böùc luaân vaø caùnh tay thaàn ñeå chuùng Tyø-kheo xem, an uûi voã veà söï lao khoå cuûa hoï, roài sau ñoù hoûi thaêm: –Caùc vò ôû xa tôùi coù leõ söï cuùng döôøng aåm thöïc chaéc khoâng thieáu chöù? Coâng ñöùc Nhö Lai ôû treân theá gian khoâng ai saùnh baèng. Nay Ngaøi haï coá thaêm hoûi caùc Tyø-kheo, ñaëc bieät quan taâm. A-nan thaáy ñoù laø moät vieäc laï

neân thöa hoûi Ñöùc Phaät: –Baïch Theá Toân, Ngaøi laø moät Baäc Xuaát Theá, toái toân ñaëc thuø, coâng ñöùc trí tueä hieám coù treân ñôøi. Nay Ngaøi haï coá thaêm hoûi an uûi caùc Tyø-kheo, coù ñieàu gì toát laønh chaêng? Baïch Ñöùc Theá Toân, khoâng roõ Ñöùc Theá Toân coù nhöõng lôøi leõ khieâm toán nhö theá laø coù yù xa gaàn muoán daïy baûo ñieàu gì? Ñöùc Phaät daïy: –Neáu ngöôi muoán bieát, haõy laéng nghe vaø suy nghó kyõ, Ta seõ noùi: Ngaøi A-nan thöa: –Xin vaâng, chuùng con cung kính laéng nghe. Ñöùc Phaät daïy: –Naøy A-nan, vaøo thôøi quaù khöù laâu xa, voâ soá löôïng a-taêng-kyø kieáp khoâng theå tính heát, ôû coõi Dieâm-phuø-ñeà naøy coù moät nöôùc lôùn teân laø Ba-la-naïi, coù moät ngöôøi chaêm lo söï nghieäp gia ñình, raát ham muoán vaøng, ra söùc doàn goùp, leâ thaân buoân baùn khaép boán phöông

trôøi ñeå coù tieàn baïc doàn vaøo mua vaøng. Moät hoâm mua ñöôïc moät bình vaøng, ñaøo moät choã trong nhaø ñeå choân giaáu, lo toan nhieàu thöù khoå taâm meät xaùc, traûi qua nhieàu naêm khoâng daùm aên maëc, lieân tuïc doàn goùp ñöôïc baûy caùi bình, ñeàu ñem choân giaáu. Moät thôøi gian sau oâng ta ngaõ beänh roài cheát. Do taâm luyeán aùi soá vaøng ñoù lieàn taùi sinh laøm moät con ñoäc xaø trôû veà trong nhaø ñeå canh giöõ bình vaøng ñoù, thoï maïng traûi qua naêm thaùng ñeán hoài chung cuoäc phaûi boû thaân xaùc; nhöng taâm luyeán aùi cuûa caûi khoâng döøng, trôû laïi thoï thaân cöu mang caùc bình vaøng ñoù tieáp tuïc traûi qua soá ñeán muoân tuoåi. Ñeán laàn thoï thaân sau cuøng, taâm oâng sinh nhaøm chaùn, töï nghó: “Ta töø tröôùc tôùi nay do vì aùi luyeán vaøng maø chòu mang thaân hình ñoäc xaø naøy, chöa coù ngaøy chaám döùt. Nay ta neân chuyeân taâm laøm nhieàu vieäc phöôùc ñeå ñôøi ñôøi höôûng aân phöôùc baùo.” Nghó xong, ñoäc xaø tìm moät choã beân veä ñöôøng, khoanh mình naèm trong buïi coû, aån mình xem xeùt, neáu coù ngöôøi ñi qua seõ goïi. Luùc aáy ñoäc xaø thaáy moät ngöôøi ñi höôùng veà phía mình, ñoäc xaø keâu leân, ngöôøi kia nghe tieáng, nhìn phaûi nhìn traùi khoâng thaáy boùng ngöôøi maø chæ nghe tieáng, neân laïi thaúng ñöôøng maø ñi. Ñoäc xaø lieàn xuaát hieän goïi lôùn: –Naøy haõy ñeán gaàn toâi. Ngöôøi kia ñaùp: –Ngöôi laø raén ñoäc goïi ta coù vieäc gì? Neáu ta ñeán gaàn ngöôøi seõ haïi ta. Ñoäc xaø ñaùp: –Ta khoâng coù yù haïi ngöôøi, neáu coù yù muoán haïi ngöôøi, khoâng laïi gaàn ta cuõng haïi ñöôïc vaäy! Ngöôøi kia raát kinh sôï nhöng cöù ñeán gaàn. Ñoäc xaø noùi: –Nay ôû choã ta coù caùi bình vaøng muoán ñem caùi bình vaøng ñoù ñeå lo vieäc cuùng döôøng laøm phöôùc, ngöôøi laøm ñöôïc vieäc naøy khoâng? Neáu ngöôøi khoâng laøm ta seõ haïi ngöôøi. Ngöôøi kia ñaùp raèng toâi seõ laøm. Ñoäc xaø lieàn daãn ngöôøi ñoù cuøng ñeán choã caát giaáu vaøng, laáy bình vaøng leân ñöa cho ngöôi kia roài noùi: –Ngöôøi ñem bình vaøng naøy choïn ngaøy ñeå lo vieäc cuùng döôøng chuùng Taêng aåm thöïc. Heïn ngaøy xong, khi naøo ñi mang moät caùi thuùng ñeå boû ta vaøo roài cuøng ñi. Ngöôøi kia mang bình vaøng ñem ñeán Taêng-giaø-lam, trao cho thaày Duy na vaø ñem söï vieäc treân trình baøy ñaày ñuû cho thaày, noùi: –Ñoäc xaø kia muoán thieát trai cuùng döôøng, xin choïn ngaøy daâng vaät thöïc. Vò Taêng nhaän bình vaøng kia ñeå lo traàn thieát söûa soaïn nhöõng moùn aên ngon. Ñeán ngaøy cuùng döôøng, ngöôøi kia mang moät caùi thuùng nhoû ñeán choã con raén kia. Raén möøng

rôõ hoûi han lieàn khoanh thaân treân caùi maâm boû vaøo trong thuùng, che ñaäy nhieàu lôùp treân mình raén roài mang ñeán choã Ñöùc Phaät. Ñang ñi giöõa ñöôøng, oâng ta boãng gaëp moät ngöôøi, ngöôøi aáy hoûi: –OÂng töø ñaâu laïi maø mang ñoâi giaøy ñeïp vaäy? OÂng ta im laëng, khoâng ñaùp. Hoûi ñeán laàn thöù ba, oâng ta cuõng khoâng theøm traû lôøi moät tieáng. Ngöôøi mang con raén noåi saân höøng höïc, coù yù ñoäc ñòa muoán gieát cheát ngöôøi kia, nhöng töï coá ngaên ñöôïc côn giaän vì sao ngöôøi kia hoûi khoâng ñuùng luùc! Raén töï nghó: “Ngöôøi kia cuõng coù yù toát, döøng laïi hoûi thaêm, tròng troïng hoûi ñeán ba laàn maø oâng ta khoâng traû lôøi laáy moät lôøi, thaät khoâng phaûi leõ!” Sau khi suy nghó nhö theá, taâm ñoäc laïi daáy leân boäc phaùt maõnh lieät muoán haïi ngöôøi ñang mang mình. Nhöng roài raén töï nghó: “Ngöôøi naøy vì ta maø laøm phöôùc chöa traû ñöôïc aân.” Nhieàu laàn nghó vaäy, taâm noù trôû laïi bình phuïc: “Ñoái vôùi ngöôøi naøy ta mang aân lôùn, tuy coù chuùt loãi vieäc aáy neân nhaãn nhòn thì hôn.” Ñeán

choã vaéng, raén môùi noùi vôùi ngöôøi kia: “Boû ta xuoáng ñaây,” roài tìm lôøi traùch moùc naëng neà, ñem giôùi phaùp maø khuyeân baûo. Ngöôøi kia môùi thaáy roõ, töï mình traùch moùc, hoái caûi, sinh taâm khieâm toán, loøng thöông xoùt ñeán moïi ngöôøi. Raén raát nhieàu laàn khuyeân baûo khoâng neân taùi phaïm nhö vaäy. Ngöôøi kia mang con raén ñeán Taêng-giaø-lam ñaët tröôùc chuùng Taêng. Ñeán giôø chuùng Taêng thoï thöïc ñöùng thaønh töøng haøng, raén baûo ngöôøi kia theo thöù töï maø cuùng döôøng höông, baèng taâm cung kính tröïc tieáp thaáy ñöôïc chuùng Taêng nhaän höông, nhö vaäy cho ñeán vò cuoái cuøng, taän maét nhìn thaáy khoâng soùt moät vò, roài ñöôïc daãn theo chö Taêng nhieãu voøng quanh thaùp. Xong, ngöôøi kia laáy nöôùc cho chö Taêng röûa tay, raén trong loøng cung kính, quan saùt chuùng Taêng röûa tay, taâm khoâng chaùn. Chuùng Taêng thoï thöïc xong nhieàu laàn noùi phaùp cho raén nghe moät caùch roäng raõi, taâm hoan hyû taêng leân gaáp boäi. Raén lieàn khôûi taâm boá thí theâm nöõa, cho daãn thaày Duy na deán choã giaáu vaøng, laáy leân saùu bình coøn laïi vaø daâng cuùng chö Taêng. Sau vieäc laøm phöôùc ñoù, raén maïng chung vaø do nhaân duyeân phöôùc ñöùc ñöôïc sinh vaøo cung trôøi Ñao-lôïi. Ñöùc Phaät daïy A-nan: –OÂng neân bieát, ngöôøi mang raén thuôû tröôùc khoâng phaûi ai khaùc maø chính laø Ta. Ñoäïc xaø nay laø Xaù-lôïi-phaát. Ta vaøo luùc ñoù traûi qua nhöõng ngaøy mang raén ñeán choã chuùng Taêng, bò raén quôû traùch, töï thaáy xaáu hoå laäp lôøi theä nguyeän vaø sinh taâm khieâm haï. Nhöõng söï vieäc ñoù töø aáy ñeán nay chöa töøng thoaùi chuyeån. Baáy giôø caùc Tyø-kheo trong hoäi chuùng vaø Toân giaû A-nan nghe Ñöùc Phaät thuyeát xong ñeàu hoan hyû phuïng haønh.

Phaåm 19: PHÖÔÙC BAÙO TRONG HIEÄN TAÏI CUÛA SAI-MA Toâi nghe nhö theá naøy: Moät thôøi Ñöùc Phaät truù taïi tinh xaù Truùc laâm, thaønh La-duyeät-kyø, cuøng moät soá ñoâng caùc ñeä töû. Baáy giôø, ôû trong nöôùc coù moät Baø-la-moân gia ñình cuøng khoå, tieàn gaïo thieáu thoán, maëc daàu sieâng naêng caàn maãn maø tai hoïa daäp doàn. Ñi ñeán ñöôøng cuøng, côm aùo khoâng ñuû, oâng ñeán hoûi moät ngöôøi baïn: –Trong theá gian naøy neân laøm nhöõng vieäc gì ñeå trong hieän taïi con ngöôøi coù theå höôûng ñöôïc phöôùc ñöùc? Coù ngöôøi baûo: –OÂng khoâng bieát

sao, hieän nay ñang coù Ñöùc Phaät ra ñôøi laáy phuùc ñöùc ñoä cho chuùng sinh, taát caû ñeàu ñöôïc lôïi laïc, khoâng coù ai maø khoâng ñöôïc ñoä thoaùt. Nhö Lai coù boán vò ñaïi ñeä töû: ngaøi Ma-ha Ca-dieáp, Ñaïi Muïc-kieàn-lieân, Xaù-lôïi-phaát vaø A-na-luaät, taát caû ñeàu laø nhöõng vò Hieàn só, ñeàu thöông xoùt nhöõng ngöôøi ngheøo khoå, thöôøng laøm nhöõng vieäc phöôùc thieän ñeå ñem laïi lôïi laïc, cöùu khoå cho chuùng sinh. Neáu oâng heát loøng kính tin, thieát trai cuùng döôøng caùc vò Hieàn só naøy roài nhaân dòp ñoù noùi leân nhöõng lôøi öôùc nguyeän ngay taïi ñôøi naøy. Vò Baø-la-moân nghe nhöõng lôøi khuyeân nhö theá trong loøng raát hoan hyû. Trôû veà nöôùc, oâng ñi khaép nôi rao tìm vieäc vaø caät löïc laøm vieäc kieám ñöôïc moät ít taøi vaät mang veà nhaø lo saém söûa vaät thöïc thænh caùc vò Hieàn thaùnh choïn ngaøy cuùng döôøng, doác loøng sieâng naêng mong ñöôïc quaû baùo hieän tieàn. Vò Baø-la-moân coù ngöôøi vôï teân laø Sai-ma (Taàn dòch laø An

OÅn). Sau khi chö Taêng Toân ñöùc thoï trai xong khuyeân Sai-ma thoï trì giôùi Baùt quan trai, roài trôû veà tinh xaù. Khi ñoù vua Bình-sa ñang daïo chôi trong röøng trôû veà thaønh, treân ñöôøng gaëp moät ngöôøi phaïm vaøo troïng toäi cuûa vua bò troùi treo ñaàu ôû beân veä ñöôøng. Khi thaáy vua ñi ngang qua, ngöôøi aáy khoùc loùc thaûm thieát van xin moät ít thöùc aên, vua ñoäng loøng thöông, höùa seõ cho roài tieáp tuïc ñi. Ngaøy ñaõ troâi qua vua queân söï vieäc ñaõ höùa tröôùc ñoù, ñeâm veà söïc nhôù raèng khi saùng coù höùa cho ngöôøi phaïm toäi moät ít thöùc aên, roài laøm sao queân maát. Vua lieàn sai ngöôøi mang thöùc aên ñeán cho ngöôøi kia, caû noäi, ngoaïi cung khoâng ai muoán ñi, ñeàu noùi: –Sôï veà ñeâm treân ñöôøng coù nhieàu maõnh thuù, aùc quyû, La-saùt, raát nhieàu ruûi ro tai naïn xaûy ra. Thaø cheát ôû ñaây coøn hôn laø ñi. Baáy giôø nhaø vua nghó ñeán noãi khoå cuûa phaïm nhaân kia maø thaân taâm sinh phieàn naõo, raát ñoäng loøng thöông xoùt vua lieàn ra leänh cho trong nöôùc neáu ai coù theå ñem thöùc aên ñeán cho ngöôøi kia thì vua ban thöôûng cho ngaøn löôïng vaøng, nhöng khoâng coù ngöôøi naøo chòu thöïc hieän lôøi ban cuûa vua caû. Khi ñoù Sai-ma thöôøng nghe ngöôøi ta noùi: Neáu ôû ñôøi coù ngöôøi thoï trì giôùi Baùt quan trai thì caùc aùc taø quyû söù, ñoäc thuù, tai öông khoâng theå laøm toån haïi ñöôïc. Sai-ma nghe vua ban leänh nhö vaäy lieàn khoûi leân yù töôûng: “Nhaø ta ngheøo khoå, hôn nöõa ta laïi coù thoï giôùi Baùt quan trai. Nay vua coù lôøi ban ta neân ñích thaân ñeán ñoù ñeå nhaän lôøi.” Nghó roài naøng lieàn ñeán ñoù. Vua noùi vôùi Sai-ma: –Khanh giuùp ta mang thöùc aên ñeán choã ñoù, ta seõ ban thöôûng cho ngöôi moät ngaøn löôïng vaøng. Sai-ma lieàn nhaän meänh leänh cuûa vua xong mang thöùc aên ñi treân ñöôøng doác taâm trì trai giöõ giôùi khoâng coù khuyeát phaïm. Cöù ñuùng theo ñöôøng maø ñi, ñi ñöôïc moät ñoaïn khaù xa gaëp moät con quyû La-saùt teân laø Lam-baø. Khi aáy quyû La-saùt vöøa sinh ra naêm traêm ñöùa con, vöøa sinh xong trong buïng raát ñoùi khaùt thaáy Sai-ma ñeán, troâng ñeå aên nhöng do vì Sai-ma trì trai giôùi khoâng khuyeát phaïm, neân La-saùt troâng thaáy ñoåi yù sôï haõi, côn ñoùi haønh haï kòch lieät lieàn ñi theo xin: –Xin cho toâi moät ít thöùc aên. Sai-ma ñoàng yù laáy moät ít thöùc aên ñeå cho, thöùc aên tuy ít nhöng aên vaøo do naêng löïc cuûa quyû thaàn cuõng thaáy ñuû no. Baáy giôø La-saùt hoûi Sai-ma: –Ngöôøi teân laø gì? Ñaùp: –Toâi teân laø Sai-ma. La-saùt

hoan hyû noùi vôùi Sai-ma: –Nay toâi vöøa sinh xong maø ñöôïc an oån laø nhôø baïn cöùu maïng, thaät may maén cho toâi raát nhieàu! Toâi mang aân cöùu maïng cuûa baïn roài nghe ñöôïc caùi teân baïn thaâït hay. Nay trong nhaø toâi coù caùi choõ baèng vaøng xin bieáu cho baïn, mong baïn nhaän cho. La-saùt laïi hoûi: –Nay baïn ñi ñeán ñaâu? Sai-ma ñaùp: –Toâi mang thöùc aên naøy cho phaïm nhaân ôû choã kia. Lam-baø noùi: –Toâi coù ngöôøi em ôû phía tröôùc teân laø A-lam-baø, neáu baïn gaëp thì cho toâi gôûi lôøi thaêm hoûi, noùi giuùp laø toâi vöøa môùi sinh ñöôïc naêm traêm ngöôøi con, thaân theå ñöôïc an oån, trình baøy roõ tình caûm cuûa toâi ñeå chò toâi roõ tin töùc. Sai-ma nghe xong thaúng ñöôøng maø ñi gaëp A-lam-baø hoûi thaêm vaø chuyeån lôøi cuûa

Lam-baø laïi roõ töøng chi tieát, sinh ñöôïc naêm traêm ñöùa con, ñeàu ñöôïc an oån. Khi aáy A-lam- baø nghe xong trong loøng vui möøng, hoûi ngöôøi khaùch: –Chò teân gì? Naøng ñaùp: –Toâi teân laø Sai-ma. La-saùt nghe cuõng vui veû noùi: Chò toâi sinh xong ñöôïc meï troøn con vuoâng, roài nghe teân cuûa chò thaät ñeïp laøm sao! Nay trong nhaø toâi coù caùi choõ baèng vaøng mang bieáu chò, xin chò nhaän cho. A-lam-baø hoûi tieáp: –Chò ñi ñeán ñaâu? Sai-ma ñaùp: –Toâi mang thöùc aên ñeán choã ñoù cho phaïm nhaân kia. A-lam-baø noùi: –Toâi coù ngöôøi em trai teân laø Phaân-na-kyø, ôû phía treân kia, xin chò giuùp toâi hoûi thaêm roài nhaân ñoù chuyeån laïi lôøi cuûa chò noù. Sai-ma töø giaõ ñi tieáp, ñuùng nhö lôøi daën ñeán gaëp Phaân-na-kyø, chuyeån ñaït laïi yù kieán cuûa hai chò Phaân-na-kyø ñaày ñuû, noùi: –Ngöôøi chò lôùn sinh ñöôïc naêm traêm ngöôøi con, bình an voâ söï khoâng coù ñieàu gì khoâng may xaûy ra. Phaân-na-kyø nghe tin hai chò mình bình an, trong loøng hoan hyû lieàn hoûi Sai-ma: –Teân chò laø gì? Ñaùp: –Teân toâi laø Sai-ma. Phaân-na-kyø ñaùp: –Teân chò laø yù nghóa cuûa söï an oån, laïi mang nhöõng tin töùc toát ñeïp cuûa chò toâi, thaät khoâng coù gì thích thuù baèng! Lieàn noùi vôùi Sai-ma: –Toâi coù caùi choõ vaøng muoán bieáu chò, mong chò nhaän cho. Naøng Sai-ma chaøo töø bieät leân ñöôøng ñi tieáp, nhôù roõ choã ñeán gaëp phaïm nhaân, trao thöùc aên, roài trôû veà nhaø cuøng ñem veà ba caùi choõ baèng vaøng. Trôû veà ñeán cung vua, vua ban thöôûng moät ngaøn laïng vaøng. Sau ñoù gia ñình thoaùt khoûi caûnh ngheøo ñoùi trôû neân giaøu coù. Daân chuùng trong nöôùc thaáy gia ñình aáy coù nhieàu baùu vaät giaøu sang moïi ngöôøi meán moä lui tôùi, vui veû ñoâng ñuùc, trong gia ñình trôû neân giaøu coù sung tuùc. Vua nghe phöôùc ñöùc vò aáy nhö vaäy lieàn cho trieäu vaøo cung phong laøm chöùc ñaïi thaàn, nhaän ñöôïc boång loäc cuûa vua gia ñình trôû neân giaøu coù hôn. Loøng tin thuaàn nhaát thaønh khaån, roäng laøm phöôùc nghieäp, thænh Phaät vaø chuùng Taêng môû ñaøn traøng lôùn. Ñöùc Phaät vaø Taêng chuùng nhaän lôøi caàu thænh. Sau khi ñeán thoï trai xong, Ñöùc Phaät thuyeát giaûng chaùnh phaùp, taâm trí cuûa hoï ñöôïc khai môû ñaéc quaû Tu-ñaø-hoaøn. Baáy giôø hoäi chuùng vaø A-nan sau khi nghe xong ñeàu hoan hyû phuïng haønh. Phaåm 20: COÂ GAÙI NGHEØO NAN-ÑAØ Toâi nghe nhö theá naøy: Moät thôøi Ñöùc Phaät truù taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø trong nöôùc coù ngöôøi con gaùi teân laø Nan-ñaø, baàn cuøng, coâ ñoäc, töï haønh khaát ñeå nuoâi soáng. Thaáy caùc vò quoác vöông, ñaïi thaàn, lôùn

nhoû ñeàu cuùng Ñöùc döôøng Phaät vaø

chuùng Taêng, Nan-ñaø suy nghó: “Ta do toäi baùo ñôøi tröôùc sinh vaøo choã baàn tieän. Tuy gaëp vieäc phöôùc ñieàn maø khoâng gieo ñöôïc chuùt chuûng töû.” Naøng caûm thaáy chua xoùt thaûm thöông, töï mình raát hoái haän, lieàn tieáp tuïc haønh khaát mong ñeå cuùng döôøng moät chuùt nhoû. Ñi lieân tuïc troïn ngaøy xin ñöôïc moät ñoàng tieàn, naøng ñem ñeán nhaø haøng daàu ñeå mua, ngöôøi baùn daàu hoûi: –Chæ mua moät ñoàng thoâi ít quaù chaúng ñuû duøng vaøo vieäc gì! Nan-ñaø trình baøy vaø noùi leân taâm nguyeän cuûa mình, ngöôøi baùn daàu thöông tình cho theâm daàu. Naøng coù daàu roài raát hoan hyû ñuû chaâm cho moät caây ñeøn, roài mang ñeán tinh xaù daâng leân Ñöùc Theá Toân. Naøng ñem ñaët vaøo soá caùc caây ñeøn tröôùc Ñöùc Phaät, roài laäp lôøi nguyeän: –Con nay ngheøo khoå, coù caây ñeøn nhoû naøy kính daâng leân Ñöùc Phaät, nguyeän vôùi coâng ñöùc naøy khieán con trong ñôøi vò lai coù ñöôïc trí tueä ñeå chieáu soi dieät tröø taát caû caùc caáu ueá vaø u aùm cuûa taát caû chuùng sinh. Laäp lôøi nguyeän xong, naøng leã Phaät vaø lui ra. Ñeâm ñaõ veà khuya, caùc ñeøn ñeàu taét heát chæ coøn caây ñeøn ñoù ñang chaùy ñoû. Baáy giôø ngaøi Muïc-lieân ñeán phieân tröïc nhaät, thaáy trôøi ñaõ saùng thu ñeøn ñeå deïp vaøo moät choã, thaáy rieâng caây ñeøn naøy vaãn ñoû saùng röïc, baác ñaõ khoâ quaùnh laïi maø cuõng chöa taét, gioáng nhö ñeøn môùi chaùy vaäy. Ngaøi Muïc-kieàn-lieân suy nghó: “Caây ñeøn naøy, trôøi ñaõ saùng roài, ñeå cuõng voâ ích neân thoåi taét, ñeâm toái thaép laïi.” Ngaøi lieàn quaït cho taét, nhöng ñeøn vaãn saùng nhö cuõ, khoâng caùch naøo daäp taét ñöôïc. Ngaøi beøn laáy tay aùo maø quaït nhöng ñeøn vaãn saùng khoâng taét. Ñöùc Phaät thaáy Muïc-lieân muoán taét caây ñeøn naøy, Ngaøi daïy: –Naøy Muïc-lieân, oâng neân bieát caây ñeøn naøy, naêng löïc Thanh vaên cuûa oâng khoâng theå laøm lay ñoäng noù ñöôïc, duøng nöôùc boán bieån phun vaøo cuøng vôùi gioù thoåi cuõng khoâng laøm cho noù taét ñöôïc. Vì sao nhö theá? Ñaây laø moät vaät maø ngöôøi cuùng döôøng ñaõ phaùt taâm roäng lôùn cao sieâu vôøi vôïi ñaõ thöïc hieän. Ñöùc Phaät vöøa noùi xong thì Nan-ñaø ñeán cuùi ñaàu ñaûnh leã. Ngay khi ñoù Ñöùc Theá Toân lieàn thoï kyù cho coâ laø ngöôøi vaøo thôøi vò lai hai traêm kieáp a-taêng-kyø seõ thaønh Phaät leân laø Ñaêng Quang coù ñaày ñuû möôøi hieäu. Nan-ñaø ñöôïc thoï kyù roài hoan hyû quyø xuoáng baïch Phaät caàu xin xuaát gia, ñöôïc Ñöùc Phaät chaáp thuaän vaø trôû thaønh Tyø-kheo-ni. Baáy giôø Tueä maïng A-nan vaø Muïc-lieân, thaáy ngöôøi con gaùi ngheøo khoå ñöôïc xuaát gia, thoï kyù, lieàn quyø xuoáng chaép tay hoûi Ñöùc Phaät: –Baïch Ñöùc Theá Toân, coâ gaùi Nan-ñaø naøy do haønh ñoäng gì trong quaù khöù maø ñeán nay phaûi chòu caûnh xin aên ñeå nuoâi soáng; vaø do nhaân duyeân gì nay laïi gaëp ñöôïc Phaät, xuaát gia. Caû töù chuùng ñeàu cung kính, moïi ngöôøi tranh nhau cuùng döôøng? Ñöùc Phaät daïy A-nan: –Trong quaù khöù coù Ñöùc Phaät hieäu laø Ca-dieáp. Luùc baáy giôø trong nöôùc coù vôï moät ngöôøi cö só ñích thaân ñeán thænh Phaät cuøng chö Taêng. Nhöng tröôùc ñoù, Ñöùc Phaät nhaän lôøi môøi cuùng döôøng cuûa moät ngöôøi nöõ ngheøo; ngöôøi nöõ naøy ñaõ chöùng ñaéc ñaïo quaû A-na-haøm. Khi aáy vôï vò tröôûng giaû giaøu coù khinh khi caùc ngöôøi ngheøo, cheâ traùch Ñöùc Theá Toân thoï nhaän lôøi môøi thænh cuûa keû ngheøo heøn kia, töø nhöõng lôøi

cheâ traùch ñoù ñi ñeán yù töôûng khinh cheâ Hieàn thaùnh. Töø ñoù ñeán nay naêm traêm kieáp thöôøng sinh trong gia ñình ngheøo khoù aên xin. Ngöôøi nöõ ngheøo khoå kia do duyeân toå chöùc ngaøy trai cuùng döôøng Phaät vaø chuùng Taêng vaøo luùc ñoù maø nay ñöôïc gaëp Phaät ra ñôøi, ñöôïc xuaát gia thoï kyù, trong nöôùc ai cuõng cung kính. Baáy giôø hoäi chuùng nghe Ñöùc Phaät daïy veà ñieàu naøy ai cuõng ñeàu hoan hyû. Quoác vöông, thaàn daân nghe ngöôøi con gaùi khoå sôû naøy daâng cuùng Phaät moät caây ñeøn nhö vaäy ai cuõng ñeàu sinh taâm cung kính vaø nhieàu ngöôøi daâng cuùng y phuïc toát ñeïp vaø boán loaïi vaät

duïng khoâng heà thieáu thoán. Nam nöõ trong nöôùc, cao quyù thaáp heøn, lôùn nhoû ñeàu laøm caùc loaïi höông hoa ñeøn daàu mang ñeán Kyø hoaøn ñeå cuùng döôøng Phaät vaø chuùng Taêng raát nhieàu, ñeøn treo cuøng khaép trong Kyø hoaøn, khaép caùc röøng caây bao quanh töù phía gioáng nhö caùc daõy sao ôû treân khoâng trung, keùo daøi cho ñeán baûy ngaøy ñeâm. Ngaøi A-nan raát hoan hyû taùn thaùn voâ löôïng ñöùc haïnh cuûa Nhö Lai vaø baïch Phaät: –Baïch Ñöùc Theá Toân, khoâng roõ Ñöùc Theá Toân trong kieáp quaù khöù ñaõ gieo troàng caùc thieän caên gì maø nay coù ñöôïc phöôùc baùo ñöôïc cuùng ñeøn nhieàu voâ soá keå nhö vaäy. Ñöùc Phaät daïy: –Naøy A-nan, trong quaù khöù laâu xa hai a-taêng-kyø chín möôi moát kieáp, ôû coõi Dieâm- phuø-ñeà naøy coù moät nöôùc lôùn, vua teân laø Ba-taéc-kyø laøm chuû taùm möôi boán ngaøn caùc tieåu quoác trong theá giôùi naøy. Vua coù moät ñaïi phu nhaân sinh ñöôïc moät thaùi töû thaân coù saéc vaøng roøng, ba möôi hai töôùng toát vaø taùm möôi veû ñeïp, treân thöôïng ñænh coù töôùng baùu töï nhieân. Caùc töôùng chieáu saùng, aùnh saùng chieáu soi maét ngöôøi. Vua lieàn cho môøi moät thaày töôùng ñeå xem ñieàm caùt hung theá naøo, töø ñoù maø ñaët teân. Thaày töôùng môùi veùn ra xem, thaáy nhöõng töôùng toát kyø dieäu, lieàn caát tay taùn thaùn: “Laønh thay, laønh thay! Vò thaùi töû naøy ôû trong theá gian, trôøi ngöôøi khoâng ai saùnh kòp. Neáu ôû taïi nhaø thì seõ laøm Chuyeån luaân thaùnh vöông coøn ñi xuaát gia töï nhieân thaønh Phaät.” Vò thaày töôùng hoûi vua: –Khi sinh thaùi töû coù söï vieäc gì khaùc thöôøng khoâng? Vua ñaùp: –ÔÛ treân ñænh ñaàu coù moät töôùng baùu saùng choùi xuaát hieän. Lieàn töø ñoù ñaët teân laø Laëc-na-thöùc-kyø (Taàn dòch laø “Caùi buùi toùc baùu”). Traûi qua ngaøy thaùng lôùn leân, thaùi töû xuaát gia hoïc ñaïo, chöùng ngoä thaønh Phaät, giaùo hoùa nhaân daân, ñoä ñöôïc raát nhieàu. Baáy giôø phuï vöông thænh Ñöùc Phaät vaø chuùng Taêng cuùng döôøng trong ba thaùng coù moät Tyø-kheo teân laø A-leâ-maät-la (Taàn dòch laø Thaùnh Höõu), lo vieäc lieân heä vôùi ñaøn-vieät veà höông ñaêng haøng thaùng vaøo thaønh ñeán nhaø. Caùc tröôûng giaû, cö só vaø nhaân daân xin ñaày ñuû caùc loaïi daàu, ñeøn vaø baác. Baáy giôø coù ngöôøi con gaùi teân laø Maâu-ni ñöùng treân laàu cao thaáy vò Tyø-kheo haøng ngaøy vaøo thaønh vaát vaû vôùi coâng vieäc, loøng sinh kính troïng, cho ngöôøi ñeán hoûi: –Thöa Toân giaû ngaøy naøo cuõng thaáy ngaøi vaát vaû vaøo thaønh ñeå lo coâng vieäc gì? Vò Tyø-kheo traû lôøi: –Toâi trong ba thaùng naøy lo lieân heä vôùi ñaøn-vieät veà daàu ñeøn ñeå lo cho Ñöùc Phaät cuøng chö Taêng, cho neân môùi vaøo thaønh ñeán nhaø chö hieàn ñeå xin ñaày ñuû caùc thöù daàu, ñeøn, baác. Ngöôøi thò tyø trôû veà baùo laïi cho vöông nöõ. Nghe

xong coâ hoan hyû ñeán noùi vôùi Thaùnh Höõu: –Töø nay veà sau ngaøi khoûi caàn phaûi ñi xin cöïc khoå, toâi seõ cung caáp ñaày ñuû ñeøn daàu cho ngaøi. Vò Tyø-kheo nhaän lôøi. Töø ñoù trôû veà sau naøng thöôøng cung caáp ñaày ñuû ñeøn, daàu, baác, Tyø-kheo Thaùnh Höõu haøng ngaøy lo vieäc höông ñaêng cuùng döôøng, phaùt taâm roäng lôùn vôùi loøng thaønh khaån thieát. Ñöùc Phaät thoï kyù cho Thaùnh Höõu vaøo thôøi a-taêng-kyø kieáp seõ thaønh Phaät hieäu laø Ñònh Quang ñaày ñuû möôøi ñöùc hieäu. Vöông nöõ Maâu-ni nghe Ñöùc Phaät thoï kyù cho Tyø-kheo Thaùnh Höõu laøm Phaät, suy nghó: "Taát caû moïi vaät duïng ñeøn daàu ta lo, coøn vò Tyø-kheo aáy chæ lo vieäc söûa soaïn laïi vaäy maø nay ñöôïc Ñöùc Phaät thoï kyù coøn rieâng ta thì khoâng ñöôïc." Maâu-ni lieàn ñi ñeán choã Phaät ñeå toû baøy taâm nguyeän, laïi ñöôïc Phaät thoï kyù: –Naøy Maâu-ni, ngöôøi vaøo hai a-taêng-kyø chín möôi moát kieáp seõ thaønh Phaät hieäu laø Thích-ca Maâu-ni, ñaày ñuû möôøi hieäu. Baáy giôø vöông nöõ ñöôïc Phaät thoï kyù trong taâm hoan hyû ñöôïc hoùa thaønh nam giôùi, ñaûnh leã ngang chaân Phaät, xin laøm Sa-moân. Ñöùc Phaät lieàn chaáp nhaän. Vò aáy sieâng naêng tinh taán, tu haønh khoâng bieáng treã. Ñöùc Phaät daïy A-nan: –Tyø-kheo A-leâ-maät luùc aáy ñaâu phaûi ai khaùc trong quaù khöù, chính laø Phaät Ñònh Quang. Vöông nöõ Maâu-ni cuõng chaúng phaûi ai khaùc chính laø Ta vaäy. Nhaân duyeân ngaøy aáy cuùng döôøng höông ñaêng, töø ñoù voâ soá kieáp ñeán nay ôû treân chö Thieân hoaëc trong theá gian töï nhieân thoï nhaän phöôùc ñöùc. Thaân theå ñaëc thuø sieâu vieät hôn ngöôøi, ñeán nay thaønh Phaät laø do phöôùc baùo cuùng döôøng höông ñaêng luùc ñoù. Trong ñaïi hoäi nghe Ñöùc Phaät daïy xong, coù ngöôøi ñaéc töø Sô quaû cho ñeán Töù quaû, hoaëc coù ngöôøi gieo troàng caên laønh vaøo quaû vò Duyeân giaùc, coù ngöôøi phaùt taâm Voâ thöôïng chaùnh chaân Ñaïo yù. Tueä maïng A-nan cuøng caùc hoäi chuùng, taát caû ñeàu cung kính, haân hoan phuïng haønh. Phaåm 21: NHAÂN DUYEÂN VUA ÑAÏI QUANG MINH PHAÙT TAÂM ÑAÏO Ngöôøi coù hieåu bieát, trí tueä vaø kheùo leùo duøng phöông tieän, töø nôi nhaân duyeân nhoû maø coù theå phaùt ñaïi taâm höôùng ñeán Phaät ñaïo. Ngöôøi giaûi ñaõi bieáng nhaùc, cho duø gaëp duyeân lôùn cuõng khoâng theå phaùt taâm höôùng ñeán Phaät ñaïo. Vì theá haønh giaû phaûi laäp taâm chí vöõng beàn duõng maõnh tinh taán vôùi nhaân duyeân laønh. Laøm sao bieát nhö vaäy? Luùc baáy giôø Ñöùc Theá Toân truù taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä cuøng vôùi boán chuùng, vua quan, nhaân daân vaây quanh Ñöùc Theá Toân cuùng döôøng cung kính. Baáy giôø ôû trong ñaïi chuùng coù nhieàu ngöôøi khôûi nghi vaán: "Ñöùc Theá Toân do nhaân duyeân caên baûn cuûa Ngaøi laø gì maø töø khi sô phaùt taâm cho ñeán luùc thaønh ñaïo ñaõ mang laïi lôïi ích cho nhieàu ngöôøi? Chuùng ta cuõng muoán phaùt taâm caàu thaønh Phaät ñaïo vaø ñem laïi lôïi ích cho chuùng sinh." Toân giaû A-nan bieát ñöôïc yù nghó ñoù lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy söûa y aùo quyø tröôùc Ñöùc Phaät baïch: –Baïch Theá Toân, nay trong ñaïi chuùng coù nghi vaán laø Ñöùc Theá Toân töø ngaøy xöa do nhaân duyeân gì maø phaùt taâm caàu ñaïo lôùn? Mong Ñöùc Theá Toân daïy vì lôïi laïc cho taát caû. Ñöùc Phaät daïy A-nan: –Laønh thay! Laønh thay! Nhö nhöõng lôøi A-nan hoûi seõ lôïi laïc cho nhieàu ngöôøi. Haõy laéng nghe vaø suy nghieäm kyõ, Ta seõ noùi. Trong ñaïi hoäi

yeân tónh khoâng coù tieáng ñoäng. Caû sôn haø ñaïi ñòa gioù möa soâng nuùi, chim choùc caàm thuù ñeàu laëng yeân khoâng coù moät tieáng. Trong ñaïi chuùng, coù Thieân, Long, Quyû thaàn noùng loøng muoán nghe, nhaát taâm quaùn Phaät. Ñöùc Phaät daïy A-nan: –Naøy A-nan, trong quaù khöù laâu xa voâ löôïng voâ bieân a-taêng-kyø kieáp, ôû coõi Dieâm- phuø-ñeà naøy coù moät vò quoác vöông teân laø Ñaïi Quang Minh coù phöôùc ñöùc raát lôùn, thoâng minh, trí tueä, ñaày ñuû vöông töôùng. Coù moät nöôùc laân caän giao haûo raát thaâm tình nhöng

ngaët noãi thieáu thoán moïi beà, vua Ñaïi Quang Minh tuøy thôøi ban taëng. Moät hoâm nöôùc kia coù ñöôïc vaät baùu muoán ñem daâng hieán vua Ñaïi Quang. Moät hoâm vua nöôùc laân caän vaøo moät khu röøng lôùn saên baén baét ñöôïc hai con voi hình thuø caân ñoái ñeïp ñeõ traéng nhö pha leâ, cöùng caùp vöõng vaøng, nhaø vua raát yeâu quyù, trong loøng vui möøng suy nghó: “Ta ñem vaät baùu naøy daâng cho vua Quang Minh.” Vua cho trang söùc nhöõng loaïi chaâu baùu ôû treân theá gian nhö vaøng baïc… mang ñeán ñeå daâng taëng Quang Minh. Vua vöøa thaáy voi baùu taâm raát hoan hyû. Luùc ñoù coù ngöôøi quaûn töôïng teân laø Taùn-xaø, vua ra leänh: –Ngöôi lo vieäc troâng coi, nuoâi naáng vaø ñieàu phuïc con voi naøy. Taùn-xaø khoâng bao laâu ñaõ ñieàu phuïc ñöôïc voi baùu, ñeán taâu vôùi vua: –Muoân taâu ñaïi vöông, haï thaàn ñaõ ñieàu phuïc ñöôïc voi baùu vaø trôû thaønh thuaàn löông, xin ñaïi vöông cho ra thí tröôøng ñaáu. Vua nghe nhö vaäy trong loøng hoan hyû muoán ñôïi xem con voi thuaàn löông bieåu dieãn, lieàn cho ñaùnh troáng vaøng taäp hôïp quan daân ñeå xem voi baùu tyû thí. Moïi ngöôøi tuï taäp laïi, vua côõi treân voi baùu xuaát hieän gioáng nhö maët trôøi vöøa môùi loù leân ñaàu ngoïn nuùi, aùnh saùng choùi loïi cuõng gioáng nhö vaäy, cuøng vôùi caùc thaàn daân ra ngoaøi thaønh vui chôi ñeán choã thí tröôøng. Khi aáy voi baùu döông khí höøng höïc thaáy caùc ñaøn voi ñang tìm goác sen ñeå aên beân hoà sen, loøng duïc phaùt leân boân taåu ñi tìm voi caùi vaøo taän röøng saâu, aùo maõo cuûa vua rôi vaõi töù tung, aùo quaàn tôi taû, thaân theå thöông vong. Khi aáy taâm thaàn vua meâ loaïn nghó chaéc mình seõ cheát, raát laø lo sôï, hoûi ngöôøi quaûn töôïng: –Ta laøm caùch naøo ñeå keàm noù laïi ñöôïc? Taùn-xaø thöa: –Trong röøng coù nhieàu caây, xin ñaïi vöông coù theå baùm vaøo baát cöù caây naøo ñeå ñöôïc an toaøn. Vua lieàn baùm vaøo moät nhaùnh caây, con voi löôùt ñi vua ñöùng laïi, roài ngoài döôùi moät goác caây, thaáy treân thaân mình chaúng coøn aùo maõo, toaøn bò thöông tích, heát söùc khoå naõo, ñang trong côn meâ tìm loái ñi ra khoûi röøng; nhöng chaúng bieát loái naøo maø ñi. Ngöôøi quaûn töôïng, caùch moät quaõng ôû tröôùc cuõng níu ñöôïc moät caønh caây ñöùng laïi roài trôû laïi tìm thaáy vua aâu saàu ngoài moät mình. Quaûn töôïng daäp ñaàu thöa: –Mong ñaïi vöông chôù coù quaù saàu khoå, con voi naøy khi loøng daâm cuûa noù laéng xuoáng, nhaøm chaùn coû dô, nöôùc ñuïc, nhôù ñeán thöùc aên myõ vò, nöôùc uoáng tinh khieát ôû trong cung noù seõ trôû veà lieàn. Vua noùi: –Ta khoâng quan taâm ñeán ngöôi cuøng con voi ñoù nöõa. Suyùt nöõa con voi laøm ta maát maïng. Baáy giôø, quaàn thaàn lo nghó coù leõ vua ñaõ bò con voi ñieân kia laøm haïi vaø chia nhau ñi tìm khaép caùc neûo ñöôøng. Coù ngöôøi tìm ñöôïc chieác maõo, coù ngöôøi tìm ñöôïc aùo baøo cuûa vua, coù ngöôøi thaáy maùu rôi, lieàn sau ñoù thaáy

vua cöõi moät con voi khaùc trôû vaøo thaønh, daân chuùng trong thaønh thaáy ñaïi vöông khoå naõo nhö theá khoâng ai maø khoâng saàu naõo. Sau moät thôøi gian con voi ñieân naøy soáng trong röøng vaéng chaùn cheâ caûnh aên coû xaáu, uoáng nöôùc ñuïc, loøng duïc laïi laéng xuoáng lieàn nhôù ñeán caûnh sung söôùng trong cung thöùc aên myõ vò, uoáng nöôùc tinh khieát, chaïy nhö gioù loác trôû veà choã ôû cuõ. Quaûn töôïng vöøa thaáy sang baùo vôùi vua: –Thöa ñaïi vöông con voi bò thaát laïc tröôùc kia nay ñaõ trôû veà, xin ñaïi vöông ra xem. Nhaø vua baûo: –Ta ñaõ noùi laø khoâng caàn ngöôi vaø con voi ñieân aáy nöõa.

Taùn-xaø khôûi taáu: –Vua khoâng caàn haï thaàn vaø voi naøy nöõa, xin ñaïi vöông xem haï thaàn coù caùch ñieàu phuïc con voi baùu naøy. Vua ñoàng yù, laøm choã baèng phaúng vaø boá trí choã ngoài nôi ñieàu phuïc voi. Baáy giôø nhaân daân trong nöôùc nghe ngöôøi quaûn töôïng muoán bieåu dieãn caùch ñieàu phuïc voi tröôùc maët vua, khaép nôi ñeàu vaân taäp. Vua töø cung ñieän ñi ra cuøng vôùi moïi ngöôøi ñi theo ñeán an toïa theo vò trí. Quaûn töôïng Taùn-xaø cho daãn voi ra tröôùc baù quan vaên voõ, cho tìm ngöôøi thôï reøn laøm baûy vieân saéc ñem thui thaät ñoû, töï nghó: “Con voi naøy nuoát caùc vieân saét naøy chaéc chaén phaûi cheát, sau ñoù vua seõ hoái tieác.” Laïi baïch vôùi ñaïi vöông: –Con baïch töôïng naøy raát baùu chæ coù Chuyeån luaân vöông môùi coù theå côõi ñöôïc. Nay chæ vì moät loãi nhoû khoâng ñeán noãi phaûi toäi cheát. Ñaïi vöông noùi: –Neáu ngöôi khoâng ñieàu phuïc ñöôïc thì khoâng neân ñeå cho ta côõi, neáu ñieàu phuïc ñöôïc thì söï vieäc ñaâu phaûi nhö theá naøy? Nay ta chaúng caàn caû ngöôi laãn voi. Quaûn töôïng noùi: –Ngaøi khoâng caàn duøng thaät ñaùng tieác! Vua giaän döõ quaùt: –Ngöôi haõy ñi ñi! Taùn-xaø ñöùng daäy khoùc maø noùi: –Beä haï khoâng coù thaân sô, taâm thaät ñoäc haïi chæ nghe nhöõng lôøi doái traù ngon ngoït. Baáy giôø trong hoäi chuùng lôùn nhoû nghe xong rôi leä, nhìn kyõ vaøo voi, ngöôøi quaûn töôïng lôùn tieáng thò uy baûo voi: –Haõy nuoát nhöõng vieân saét naøy neáu khoâng ta seõ laáy moùc saét ñeå moùc naõo maøy ra. Voi hieåu yù lieàn nghó neáu khoâng nuoát nhöõng vieân saét naøy maø cheát thì khoâng theå naøo chòu noåi chieác moùc saét kia. Gioáng nhö moïi ngöôøi ñeàu cheát thì chòu thaét coå maø cheát chöù khoâng ai thích cheát thieâu. Voi quyø hai goái xuoáng ñaát höôùng veà phía vua mong vua cöùu maïng, vua ñuøng ñuøng noåi giaän höôùng veà phía khaùc. Taùn-xaø quaùt lôùn: –Maøy khoâng chòu nuoát hoøn saét naøy hay sao? Voi boán laàn nhìn laïi troâng coù ngöôøi cöùu hoä. Ngöôøi quaûn töôïng laáy hoøn saét ñaët vaøo mieäng voi, voi nuoát vaøo cheát ngay taïi choã, gioáng nhö chaøy kim cang ñaùnh vaøo nuùi pha leâ, hoøn saét lieàn rôi xuoáng ñaát coøn ñoû noùng cuõng nhö vaäy. Khi aáy trong hoäi chuùng thaáy vaäy khoâng ai khoâng thöông khoùc. Vua thaáy söï vieäc nhö vaäy, raát ngaïc nhieân boài hoài, trong loøng hoái haän cho trieäu Taùn-xaø ñeán baûo: –Sao con voi cuûa ngöôi baây giôø laïi nhu thuaän nghe lôøi nhö vaäy, nhöng taïi sao hoâm tröôùc ôû trong röøng laïi khoâng laøm sao maø cheá phuïc noù ñöôïc? Baáy giôø chö Thieân ôû trôøi Tònh cö bieát ñöôïc vua Quang Minh ñaõ ñuùng thôøi phaùt taâm Voâ thöôïng Boà-ñeà, lieàn hoùa hieän thaàn löïc khieán ngöôøi quaûn töôïng quyø xuoáng ñaùp: –Taâu ñaïi vöông, haï thaàn chæ ñieàu phuïc thaân cuûa voi chöù khoâng ñieàu phuïc ñöôïc taâm. Vua hoûi: –Coù

ai coù khaû naêng ñieàu phuïc caû thaân laãn taâm khoâng? Taùn-xaø taâu: –Thöa ñaïi vöông chæ coù Ñöùc Phaät, Theá Toân môùi coù khaû naêng ñieàu phuïc caû thaân laãn taâm. Vua Quang Minh nghe ñeán danh cuûa Phaät, taâm run sôï, loâng toùc döïng ngöôïc hoûi

Taùn-xaø: –Ñöùc Phaät sinh töø chuûng taùnh naøo? Ñaùp: –Ñöùc Phaät sinh töø hai chuûng taùnh, moät laø trí tueä, hai laø töø bi, sieâng naêng laøm saùu vieäc, ñoù laø saùu Ba-la-maät. Coâng ñöùc trí tueä thaûy ñeàu ñaày ñuû laáy hieäu laø Phaät. Khoâng nhöõng töï ñieàu phuïc mình maø coøn ñieàu phuïc taát caû chuùng sinh. Vua nghe vaäy dao ñoäng söõng soát, ñöùng daäy vaøo cung taém goäi baèng höông thôm, maëc long baøo môùi leân treân laàu cao leã khaép boán höôùng khôûi taâm Töø bi ñoái vôùi taát caû chuùng sinh, daâng höông phaùt lôøi nguyeän: Nguyeän ñem coâng ñöùc naøy Hoài höôùng ñaïo quaû Phaät Khi con ñaõ thaønh Phaät Töï ñieàu phuïc chính mình Vaø taát caû chuùng sinh. Neáu coù chuùng sinh naøo Ñoïa vaøo nguïc A-tyø Duø traûi qua moät kieáp Laøm lôïi laïc höõu tình Phaûi vaøo trong ñòa nguïc Taâm Boà-ñeà khoâng xaû. Khi vua phaùt lôøi nguyeän roài, caû ñaïi ñòa chaán ñoäng theo saùu caùch, sôn haø ñaïi ñòa rung ñoäng traäp truøng. Trong hö khoâng töï nhieân phaùt ra tieáng nhaïc. Voâ löôïng chö Thieân bieåu dieãn nhaïc ñeå ngôïi khen Boà-taùt vaø noùi: “Nhö lôøi nguyeän cuûa Ngaøi thì khoâng bao laâu Ngaøi seõ thaønh Phaät, sau khi thaønh Phaät seõ hoùa ñoä cho chuùng toâi, chuùng toâi ôû trong phaùp hoäi thanh tònh naøy seõ ñöôïc döï phaàn.” Luùc baáy giôø Ñöùc Phaät daïy: –Naøy caùc Tyø-kheo, baïch töôïng nuoát hoøn saét noùng luùc ñoù nay chính laø Nan-ñaø naøy vaäy. Ngöôøi quaûn töôïng laø Xaù-lôïi-phaát vaø vua Quang Minh chính laø Ta. Ta luùc ñoù nhôø thaáy söï nhu thuaän cuûa voi maø phaùt taâm caàu ñaïo quaû, thaønh Phaät. Baáy giôø trong ñaïi hoäi, nghe Ñöùc Phaät tu haønh khoå haïnh nhö vaäy. Coù ngöôøi ñaéc Töù ñaïo quaû, coù ngöôøi phaùt ñaïi ñaïo taâm, coù ngöôøi xuaát gia tu ñaïo taát caû ñeàu hoan hyû, toân kính phuïng haønh. Ñaây laø nhaân duyeân do laäp chí sieâng naêng tinh taán töø nhaân nhoû, duyeân vaøo ñoù ñeå hoaøn thaønh Ñaïi söï. Bieáng nhaùc giaûi ñaõi daàu gaëp duyeân lôùn cuõng khoâng thaønh coâng ñöôïc. Vaäy haønh giaû caàn phaûi sieâng naêng tinh taán ñeå höôùng ñeán Phaät ñaïo.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.